

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la cu admiterea recursului

în cauza civilă

Lilia Vasilevici împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova,

(constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei civile într-un termen
rezonabil și repararea prejudiciului moral)

împotriva deciziei din 14 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

Dosarul nr. 2ra-264/25

NR. PIGD 2-23050030-01-2ra-23052025

Instanța de apel nu a respectat criteriile legale privind cuantificarea prejudiciului moral, stabilind în mod eronat cuantumul despăgubirii acordate în temeiul Legii nr. 87/2011.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru - jud. E. Galușceac
Curtea de Apel Chișinău - jud. M. Anton, A. Cașcaval, O. Cojocaru

1 octombrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților cererea de recurs depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Munteanu,

Gheorghe Stratulat, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 4 aprilie 2023, reclamanta Lilia Vasilevici a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, privind constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei civile într-un termen rezonabil și repararea prejudiciului moral.

2. În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 4 mai 2015, a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Ivan Diacov, fost procuror-șef al Procuraturii municipiului Chișinău, precum și a altor persoane juridice și fizice (instituții media, agenții de publicitate, jurnaliști), solicitând apărarea onoarei, demnității și reputației sale profesionale, dezmințirea informațiilor defăimătoare, precum și repararea prejudiciului material și moral.

3. Reclamanta a susținut că, începând cu anul 2013, prin intermediul mai multor apariții publice, conferințe de presă și interviuri, pârâtul Ivan Diacov a lansat acuzații false, grave și denigratoare la adresa sa în calitate de judecător, insinuând că ar fi implicată în acte de corupție și în eliberarea ilegală a unui recidivist reținut cu droguri, în schimbul unei mite. Aceste afirmații, intens mediatizate, au afectat grav imaginea sa profesională, inclusiv în fața colegilor, și au contribuit, potrivit susținerii sale, la eliberarea sa din funcție.

4. Pe fondul acestor acuzații, reclamanta a fost nevoită să intre în concediu neplătit în perioada 14 octombrie 2014 – 22 mai 2015, ceea ce a generat un prejudiciu material estimat la 160.000 lei.

5. Dosarul civil a fost tergiversat în mod excesiv. Între 2015–2023, cauza a fost examinată de instanțele din Republica Moldova timp de 8 ani, fără pronunțarea unei hotărâri definitive pe fond. Prima hotărâre, din 6 martie 2018, a fost de respingere a cererii ca fiind tardivă, dar a fost casată de Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 27 martie 2019, iar cauza a fost restituită spre rejudecare.

6. Ulterior, în octombrie 2020, Curtea de Apel Chișinău a dispus trimiterea dosarului spre reexaminare la Judecătoria Chișinău. Dosarul a fost repartizat abia

în februarie 2021, judecătoarei Diana Tricolici, iar în martie 2023, cu doar câteva zile înainte de finalizarea examinării pe fond, avocatul pârâtului Diacov a depus o cerere de recuzare, acceptată de instanță pe motive considerate de reclamantă neîntemeiate. Aceasta susține că recuzarea a avut drept unic scop tergiversarea suplimentară a procesului, ceea ce s-a și produs, procedura fiind reluată de la zero.

7. Reclamanta a invocat încălcarea dreptului său la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil, potrivit art. 6 CEDO. A menționat că, în ciuda diligenței sale procesuale, instanțele au amânat în mod repetat cauza cu intervale de 5–6 luni, uneori fără motiv; pârâții și reprezentanții acestora nu s-au prezentat la ședințe, iar avocații au depus cereri și referințe la ani distanță de la înregistrarea cauzei, fără sancțiuni procesuale. De asemenea, instanța a omis să stabilească termene de decădere pentru prezentarea pozițiilor procesuale. În toată această perioadă, instanțele nu au asigurat un cadru echitabil și eficient pentru judecarea cauzei. Faptul că acțiunea de apărare a reputației și onoarei profesionale nu a fost soluționată timp de 8 ani a afectat grav viața personală și profesională a reclamantei, determinându-i pierderea încrederii în imparțialitatea și eficiența justiției.

8. A solicitat constatarea încălcării dreptului său la judecarea cauzei civile într-un termen rezonabil, obligarea statului, prin Ministerul Finanțelor, la plata prejudiciului moral în cuantum de 200.000 lei, din bugetul de stat.

9. Prin referința depusă la 7 august 2023, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a solicitat respingerea acțiunii ca fiind nefondată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

10. Prin [hotărârea din 5 septembrie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru](#) a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Vasilevici.

11. S-a constatat încălcarea dreptului reclamantei Lilia Vasilevici la soluționarea într-un termen rezonabil a cauzei civile inițiate prin cererea de chemare în judecată formulată împotriva lui Ivan Diacov, Procuraturii municipiului Chișinău, Trustului „Jurnal Trust Media”, Agenției de Publicitate Reforma Advertising, ÎCS „Jurnal de Chișinău Plus” SRL, Asociației Presei Independente, SRL „MLD Media” și SRL „SG Media MI”, având ca obiect apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, precum și repararea prejudiciului moral și material.

12. S-a dispus încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul reclamantei Lilia Vasilevici, a sumei de 15.000 lei, cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul moral suferit ca urmare a

încălcării termenului rezonabil de soluționare a cauzei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

13. La 6 septembrie 2023, Ministerului Justiției a depus o cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 5 septembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea integrală a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

14. La 19 septembrie 2023, Lilia Vasilevici a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 5 septembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea integrală a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

15. Prin [decizia din 14 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău](#), a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și admis apelul declarat de Lilia Vasilevici.

16. S-a modificat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 5 septembrie 2023, pronunțată în cauza civilă inițiată de Lilia Vasilevici împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, având ca obiect constatarea încălcării dreptului la soluționarea cauzei civile într-un termen rezonabil și repararea prejudiciului moral, prin majorarea sumei acordate cu titlu de prejudiciu moral în beneficiul reclamantei Lilia Vasilevici, de la 15.000 lei la 60.000 lei. În rest, hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 5 septembrie 2023, a fost menținută.

17. În motivarea deciziei, instanța de apel a constatat că, din analiza materialelor dosarului, rezultă cu certitudine că Lilia Vasilevici a depus, la data de 4 mai 2015, o cerere de chemare în judecată împotriva mai multor persoane fizice și juridice, printre care Ivan Diacov, Procuratura municipiului Chișinău, instituții media și organizații neguvernamentale, solicitând apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, precum și repararea prejudiciului moral și material.

18. Această cauză civilă, având un obiect complex, nu a fost soluționată definitiv nici până în prezent, procedura derulându-se pe o perioadă de peste 8 ani, fapt ce contravine principiului judecării într-un termen rezonabil, garantat de art. 6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, precum și de Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

19. Instanța de apel a reținut că prima instanță a constatat corect existența unei încălcări a acestui drept, însă suma acordată cu titlu de despăgubiri morale de 15.000 lei a fost considerată insuficientă în raport cu circumstanțele concrete ale cauzei. A fost subliniat faptul că durata excesivă a procedurilor a generat pentru reclamantă stres, frustrare și suferințe morale, într-un proces în care miza era apărarea reputației sale profesionale, iar instanțele nu au asigurat în mod eficient respectarea termenului rezonabil.

20. Instanța de apel a apreciat că quantumul despăgubirii morale trebuie să reflecte în mod echitabil gravitatea încălcării și impactul acesteia asupra persoanei vizate. De asemenea, a respins argumentele Ministerului Justiției, potrivit cărora Lilia Vasilevici ar fi contribuit la prelungirea duratei procesului prin pasivitate, reținând că obligația de a asigura soluționarea cauzei într-un termen rezonabil revine exclusiv instanței de judecată.

21. Instanța de apel a analizat criteriile privind stabilirea prejudiciului moral, cum ar fi complexitatea cauzei, conduita autorităților, comportamentul părților, importanța procesului pentru reclamant și durata întregii proceduri. În consecință, a considerat întemeiat apelul declarat de Lilia Vasilevici, a modificat hotărârea primei instanțe și a dispus majorarea sumei acordate cu titlu de despăgubiri morale de la 15.000 lei la 60.000 lei, sumă apreciată ca fiind una justă și proporțională.

22. Totodată, instanța de apel a respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, considerând că temeiurile invocate nu sunt susținute de fapte sau de drept și că simpla constatare a încălcării dreptului fără acordarea unei compensații adecvate nu ar răspunde cerințelor de echitate.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

23. La 8 mai 2025, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei și a hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

24. În motivarea recursului, a susținut că termenele rezonabile de judecare nu au fost încălcate, iar evaluarea comportamentului părților și a instanțelor este nerezonabilă. Cererea a fost depusă în mai 2015, iar procesul în instanța de fond s-a desfășurat pe parcursul a aproape 3 ani, cu numeroase amânări cauzate fie de părți, fie de cauze obiective (concedii medicale, cereri de concretizare etc.).

25. La Curtea de Apel, cauza s-a judecat 5 luni, iar apoi a fost rejudecată de instanțe superioare, fiind casată și retrimisă spre reexaminare din cauza lipsei probelor privind termenul legal. În etapele următoare, cauzele au fost amânate din

motive procedurale, inclusiv recuzări, cereri de strămutare și suspendarea activității din cauza pandemiei COVID-19.

26. Ministerul Justiției a demonstrat respectarea termenului rezonabil conform legii, iar reclamanta nu a dovedit prejudiciul invocat.

27. Mai mult, multe amânări sunt imputabile părților, inclusiv reclamantei, care a făcut numeroase cereri ce au întârziat procesul. Jurisprudența relevantă confirmă că astfel de întârzieri, când rezultă din exercitarea drepturilor procesuale, nu pot fi considerate încălcări ale termenului rezonabil.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

28. Art. 434 din Codul de procedură civilă:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

29. Art. 431 din Codul de procedură civilă:

„Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție. Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători. Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție. Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.”

30. Art. 440 alin.(3) din Codul de procedură civilă:

„Dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.”

31. Art. 442 din Codul de procedură civilă:

„(1) Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 432. Instanța invocă, din oficiu, neatragera în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre. (2) În recurs nu pot fi administrate noi probe, cu excepția celor care dovedesc cheltuielile de judecată și despăgubirile menționate la art. 372 alin. (3). Aprecierea probelor dată de prima instanță și de instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeinic art. 432 alin. (1) lit. e) sau în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului, prevederile art. 372 se aplică în mod corespunzător. (3) Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor esențiale invocate în recurs.

32. Art. 444 din Codul de procedură civilă:

33. „Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art. 432 alin.

(1) lit. b) și e). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

34. Art. 445 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă:

„Instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărârea primei instanțe.”

35. Art. 373 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. (2) În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.”

36. Art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.”

37. Art. 9 din Codul de procedură civilă:

„Instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sunt stabilite de prezentul cod și de alte legi. Instanța judecătorească explică participanților la proces drepturile și obligațiile lor procesuale, preîntâmpină asupra urmărilor pe care le poate implica exercitarea sau neexercitarea actului procesual, le acordă sprijin în exercitarea drepturilor, ordonă, la solicitarea părților și altor participanți la proces, prezentarea de probe care să contribuie la adoptarea unei hotărâri legale și întemeiate, conduce dezbaterile judiciare, informează părțile despre posibilitatea inițierii procesului de mediere și ia orice alte măsuri necesare bunei desfășurări a procesului, pune în discuția părților și altor participanți la proces orice împrejurare de fapt sau de drept, efectuează alte acțiuni prevăzute de lege.”

38. Art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.”

39. Art. 20 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova:

„Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.”

40. Art. 2 alin. (1)-(7) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei nr. 87 din 21 aprilie

2011: „Orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă. Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare reclamant). Prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei se repară de către stat. Reparația prejudiciului se face de la bugetul de stat. Mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita instanței de judecată și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant. Organul care reprezintă statul în instanță de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiției.”

41. Art. 4 alin. (1)-(3) din Legea menționată, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare și suportarea costurilor și cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.

42. Art. 5 alin. (1)-(2) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată. La constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată poate decide că simpla constatare a încălcării dreptului reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral.

43. Art. 2036 alin. (1)-(5) din Codul civil:

„În cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial. Reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune

administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității și în alte cazuri prevăzute de lege. Dacă legea nu prevede altfel, simpla constatare a încălcării unui drept sau interes recunoscut de lege fără plata de despăgubiri oferă satisfacție echitabilă persoanei vătămate doar când aceasta corespunde cu natura dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat și persoana vătămată astfel va putea obține o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit. Dreptul la despăgubire pentru atingerile aduse drepturilor personale nepatrimoniale poate fi cesionat numai în cazul în care a fost stabilit printr-o tranzacție sau printr-o hotărâre judecătorească definitivă.”

44. Art. 2037 alin. (1)-(3) din Codul civil:

„Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

45. Sub aspectul termenului de declarare a recursului, Completul de judecată reține că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 14 noiembrie 2024, iar copia integrală a deciziei motivate a fost expediată participanților la proces, prin intermediul poștei electronice la 11 martie 2025 (f.d. 70, vol. II). Prin urmare, recursul declarat de Ministerul Justiției la 8 mai 2025 se consideră depus în termen (a se vedea pct. 28).

46. Completul de judecată reține că obiectul litigiului constă în determinarea cuantumului compensației pentru prejudiciul moral cauzat prin încălcarea dreptului la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil, drept garantat de art. 6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și reglementat prin Legea nr. 87/2011. În aplicarea acestor norme, instanța are obligația de a evalua proporționalitatea despăgubirii în raport cu criteriile legale, cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și cu principiul echității.

47. Din actele dosarului rezultă că, la 4 mai 2015, reclamanta Lilia Vasilevici a formulat o acțiune civilă împotriva mai multor persoane fizice și juridice, solicitând apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, precum și repararea prejudiciului moral și material. Această cauză, având un obiect complex,

nu a fost soluționată definitiv nici după opt ani de la înregistrare, ceea ce contravine obligației statului de a asigura soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil.

48. Completul de judecată reține că, deși instanțele au stabilit termene procesuale în aparență rezonabile, durata excesivă a procedurii a fost determinată de acceptarea frecventă a cererilor de amânare, de întreruperi cauzate de factori instituționali și de rejudecări repetate, toate contribuind la prelungirea nejustificată a procesului.

49. În ceea ce privește comportamentul procesual al părților, Completul de judecată reține că aceștia au avut un comportament activ în fața instanțelor, însă responsabilitatea principală privind desfășurarea eficientă a procesului revine instanțelor de judecată.

50. Obiectul cererii formulate de reclamantă apărarea reputației profesionale și repararea prejudiciului denotă o miză ridicată, justificând interesul legitim al acesteia pentru soluționarea cauzei într-un termen rezonabil.

51. Prin urmare, Completul de judecată confirmă concluzia instanței de apel privind încălcarea dreptului la judecarea cauzei într-un termen rezonabil și necesitatea acordării unei compensații pentru prejudiciul moral suferit. Totuși, suma de 60.000 lei stabilită de instanța de apel este exagerată și disproporționată în raport cu criteriile aplicabile și principiul echității. Instanța a majorat despăgubirea ignorând caracterul strict compensatoriu prevăzut de Legea nr. 87/2011. Evaluarea prejudiciului moral trebuie să fie individualizată, în funcție de circumstanțele speței, fără a impune reclamantului sarcina probei. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza Ernestina Zullo vs. Italia (2004), a subliniat că nivelul de trai din statul respectiv reprezintă un criteriu relevant în stabilirea despăgubirii.

52. Potrivit jurisprudenței CEDO, satisfacția echitabilă trebuie să fie proporțională și rezonabilă, evitându-se atât îmbogățirea nejustificată a reclamantului, cât și sarcinile excesive asupra statului.

53. Completul de judecată apreciază că suma de 25.000 lei este rezonabilă și asigură o despăgubire echitabilă pentru prejudiciul suferit de reclamantă ca urmare a încălcării dreptului la judecarea cauzei într-un termen rezonabil. Această sumă este stabilită în conformitate cu prevederile Legii nr. 87/2011 și ale Convenției, reflectând un quantum just și echilibrat al despăgubirii.

54. Prin urmare, decizia instanței de apel urmează a fi modificată prin micșorarea cuantumului despăgubirii pentru prejudiciul moral la suma de 25.000

lei, considerată rezonabilă, cu caracter compensatoriu și conformă practicii judiciare interne în cauze similare (*ex. SRL „Inep Luck” vs. Ministerul Justiției, dosar [2rac-219/23](#); Valentin Cristea vs. Ministerul Justiției, dosar [nr. 2ra-24/23](#)*).

55. Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție admite recursul formulat de Ministerul Justiției, modifică decizia instanței de apel în ceea ce privește cuantumul despăgubirii pentru prejudiciul moral, diminuând suma de la 60.000 (șaizeci de mii) lei la 25.000 (douăzeci și cinci de mii) lei, iar în rest menține decizia instanței de apel.

56. În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Modifică decizia din 14 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Vasilevici împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei civile într-un termen rezonabil și repararea prejudiciului moral, în partea ce ține de cuantumul sumei încasate cu titlu de prejudiciu moral, prin diminuarea sumei de la 60.000 (șaizeci de mii) lei la 25.000 (douăzeci și cinci de mii) lei.

În rest, menține decizia din 14 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat